

برنامه درسی

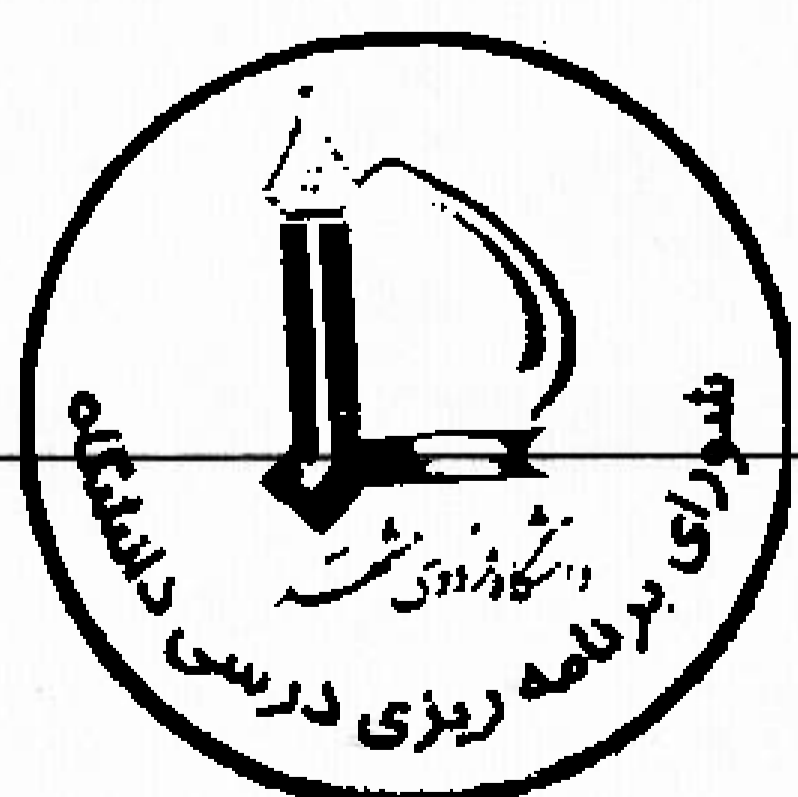
رشته : فقه مقارن

دوره : کارشناسی ارشد

دانشکده الهیات و معارف اسلامی

مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۷/۰۵ شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه

این برنامه براساس آیین نامه شماره ۲۱/۲۳۸۰۶ وزارت علوم تحقیقات و فناوری در خصوص تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاه های دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی دانشکده الهیات و معارف اسلامی تدوین شده و در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۷/۰۵ شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه فردوسی مشهد

رشته: فقه مقارن

مقطع: کارشناسی ارشد

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد که توسط اعضای هیات علمی گروه آموزشی فقه و مبانی حقوق اسلامی تدوین شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.
- هر نوع تغییر در برنامه درسی مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه برسد.

~~مرتضی کرمی~~

مسئول کمیته تخصصی برنامه درسی دانشگاه

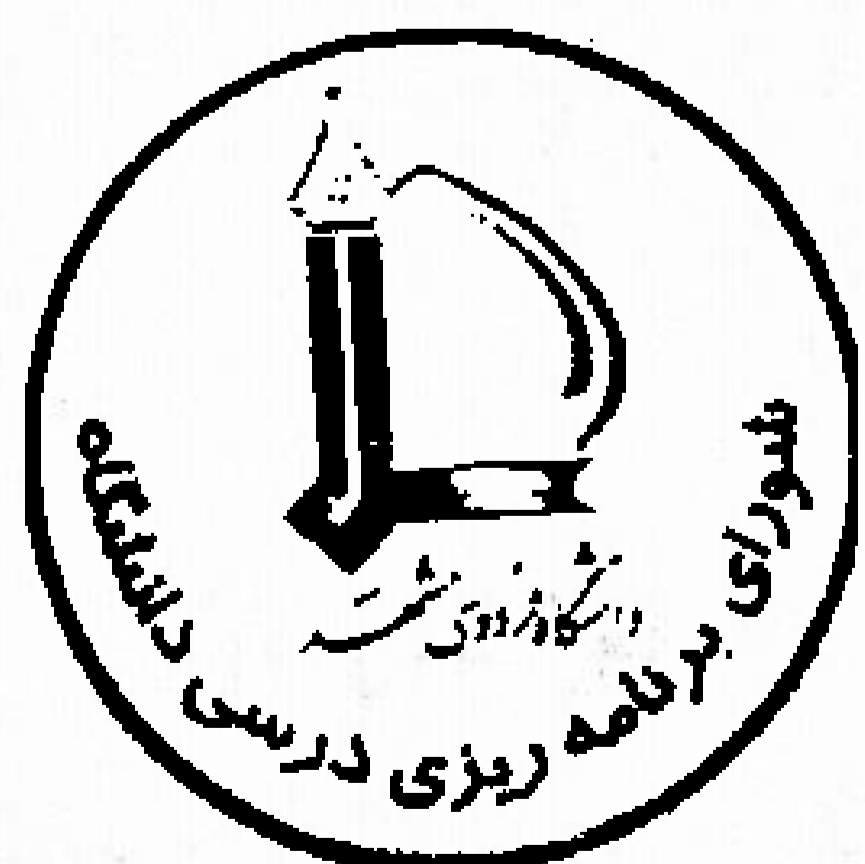
محمد رضا هاشمی

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۱۳۹۵/۰۷/۰۵ شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی فقه مقارن در مقطع کارشناسی ارشد صحیح است. به واحد ذیربط ابلاغ شود.

محمد کافی

رئیس دانشگاه

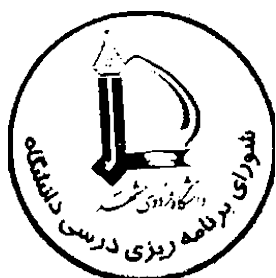
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

شورای برنامه ریزی درسی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل درس های

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: فقه مقارن

فصل اول:

مشخصات کلی

بسمه تعالی

تعریف رشته:

عنوان رشته: فقه مقارن

یکی از شاخه‌های علم فقه، علم الخلاف است که فقیهان مذاهب اسلامی از قرن‌ها پیش آن را دنبال کرده و کتاب‌های بسیاری در آن خصوص، تدوین کرده‌اند. این شاخه در سیر تطور تاریخی خود به فقه مقارن تبدیل شده و تغییر نام یافته است. مطالعات این شاخه از فقه با تعهد به اصول بی طرفی و دوری از عصبیت و جانبداری بی‌ریشه مذهبی در پی مقارنه و تطبیق نظریات و استدلال‌های فقهی همه مذاهب شناخته شده فقهی در موضوعات گوناگون است. نتیجه چنین رویکردی نیل به نقاط مشترک افزونتر و تقارب نظری مذاهب و کاستن حجم اختلافات فقهی است.

هدف رشته:

- تخصصی کردن مطالعات دانشجویان فقه در حوزه فقه مقارن
- تعمیق اطلاعات دانشجویان در حوزه‌های تخصصی یاد شده
- پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه علمی کشور در حوزه فقه مقارن
- آشنایی تحلیلی و تخصصی با فقه مقارن در زمینه‌های: مباحث فقه معاملات تطبیقی، مباحث فقه احوال شخصیه مقارن، مباحث حقوق جزایی و قضایی مقارن، جریان شناسی تاریخی مذاهب، مباحث اصول فقه مقارن، روش شناسی اجتهاد مقارن، مأخذشناسی فقه مقارن
- تقویت انگیزه و گرایش‌های دانشجویان دوره به شناسایی و حل مشکلات فقهی و حقوقی از طریق توجه به ظرفیت‌های فقه مقارن
- ایجاد تمایل به پاسخ‌گویی به شبهات و چالش‌های مطرح شده در ارتباط با توان واگرایی مذاهب فقهی
- ایجاد علاقه به فقه اسلامی به عنوان یک نظام حقوقی پویا و موکد و برخوردار از ظرفیت‌های بالای تعاملی

ضرورت و اهمیت رشته:

فقه اسلامی بدون در نظر داشت دیدگاه‌های همه‌ی مذاهب اسلامی، نمی‌تواند به حداکثر غنای خود و نیز وحدت حقیقی دست یابد. دانشجویان باید با شناخت فقه و حقوق مذهب خود و آشنایی عمیق با فقه و حقوق سایر مذاهب دریابند که اسلام با تشویق مسلمانان به اجتهاد، عملاً عرصه را برای رأی و اندیشه باز گذارده است و بر این اساس نباید برداشت‌های فقهی فقیهان یک مذهب را تنها مبنای دین و شریعت، تلقی کرد. اختلاف اجتهادی نه تنها نباید موجب دشمنی پیروان مذاهب نسبت به یکدیگر گردد، بلکه باید از طریق بررسی مقارن بر تفاهم و تقریب مذاهب بیافزاید.

با توجه به این که دانشجویان رشته‌ی فقه در دوره‌ی کارشناسی، با کلیات موضوعات فقهی و متدولوژی استنباط احکام آشنا می‌شوند، بایسته است تا در مقاطع بالاتر به گونه‌ای تخصصی‌تر و تحلیلی با این مباحث، درگیر شوند. دوره کارشناسی ارشد موجود، این نیاز آنان را اشباع نمی‌کند، زیرا ضمن ایجاد احساس تکراری بودن مباحث در دانشجویان، به علت گستره‌ی زیاد دامنه‌ی موضوعات، امکان عمق بخشی را نیز از آنان سلب می‌کند. از این رو تأسیس رشته‌ای خاص با رویکرد مباحث فقه مقارن، برای پاسخ‌گویی به این نیاز رو به رشد، بسیار ضروری به نظر می‌رسد.

نقش، توانایی و شایستگی دانش‌آموختگان:

۱. توانایی‌های مهارتی:

- توانایی پژوهش و تولید علم در زمینه‌ی مسائل فقه سیاسی
- توانایی برنامه ریزی در مراکز و سازمان‌های مرتبط به عنوان صاحب‌نظر در فقه و حقوق اسلامی
- توانایی پاسخ‌گویی به چالش‌ها و شبهات موجود در زمینه‌ی موضوعات فقه سیاسی
- توانایی کمک به سیستم‌های قانون‌گذاری، سیاست خارجی کشور در حوزه‌ی موضوعات فقه سیاسی

۲. ظرفیت‌های شغلی فارغ‌التحصیلان دوره:

- امکان جذب در مراکز پژوهشی و تحقیقاتی وابسته به حوزه و دانشگاه
- امکان جذب در نهادهای اجرایی کشور به عنوان سفیر، کارشناس مسائل سیاسی و
- امکان جذب در مراکز آموزشی به عنوان مدرس و استاد

طول دوره و شکل نظام

دوره‌ی کارشناسی ارشد ناپیوسته‌ی فقه مدنی شامل حداقل چهار نیم‌سال تحصیلی و حداکثر پنج نیم‌سال تحصیلی با احتساب پایان نامه است. این دوره به صورت تلفیقی آموزشی - پژوهشی برگزار می‌شود..

تعداد و نوع واحدها درسی:

هر دانشجو موظف است ۳۲ واحد تخصصی (با احتساب پایان نامه) را بگذراند. جمع واحدهای ارائه شده، ۴۰ واحد است که دانشجو باید ۲۲ واحد را به صورت اجباری و ۴ واحد را با انتخاب از میان ۱۲ واحد دروس اختیاری بگذراند. واحد پایان نامه نیز ۶ است.

شرایط و ضوابط ورود به دوره

همه داوطلبانی که در چارچوب مقررات سازمان سنجش آموزش کشور دارای شرایط لازم برای شرکت در آزمون کارشناسی ارشد فقه و مبانی حقوق اسلامی و سایر کد رشته‌های همسو هستند، از جمله دارندگان مدرک کارشناسی رشته‌ی فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و حقوق اسلامی، حقوق و یا سطح سه حوزه، می‌توانند در آزمون ورودی این رشته شرکت کنند. دارندگان مدرک کارشناسی از رشته‌های دیگر، در صورت قبولی در آزمون سراسری کارشناسی ارشد، بایستی بایستی دست کم دو درس تخصصی فقه و اصول از کارشناسی فقه و مبانی حقوق اسلامی را در چارچوب مقررات و به تشخیص گروه آموزشی، به عنوان پیش‌نیاز (جبرانی) بگذرانند.

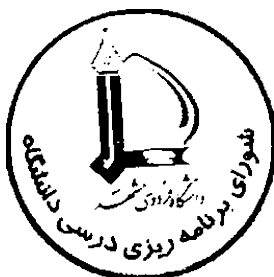
فصل دوم:

واحدهای درسی و جداول دروس

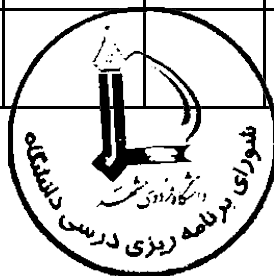
جدول ۱- دروس جبرانی

پیشنیاز / همین‌یا	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
ندارد	۶۴	-	۶۴	۴	-	۴	اصول فقه ۱	۱
//	۶۴	-	۶۴	۴	-	۴	اصول فقه ۲	۲
//	۶۴	-	۶۴	۴	-	۴	اصول فقه ۳	۳
//	۶۴	-	۶۴	۴	-	۴	اصول فقه ۴	۴
//	۶۴	-	۶۴	۴	-	۴	فقه ۱	۵
//	۶۴	-	۶۴	۴	-	۴	فقه ۲	۶
//	۶۴	-	۶۴	۴	-	۴	فقه ۳	۷
//	۶۴	-	۶۴	۴	-	۴	فقه ۴	۸
				۳۲	-	۳۲	جمع کل	

جدول ۲- دروس تخصصی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیشنیاز / همنیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	اصول فقه مقارن ۱ (مباحث الفاظ)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	ندارد
۲	اصول فقه مقارن ۲ (منابع استنباط فریقین)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	//
۳	فقه عبادیات مقارن	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	//
۴	فقه معاملات مقارن	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸	//
۵	فقه قضایی و جزایی مقارن	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸	//
۶	فقه احوال شخصیه	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸	//
۷	آیات الاحکام	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	//
۸	قواعد فقه مقارن ۱	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	//
۹	جریان شناسی تاریخی فقه شیعه	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	//
۱۰	مبانی فقه مقارن و اصول تقریب مذاهب	۱	-	۱	۱۶	-	۱۶	//
جمع کل		۲۲	-	۲۲				

جدول ۳- دروس اختیاری

پیشنیاز / همنیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
ندارد	۳۲	--	۳۲	۲	-	۲	اصول فقه مقارن ۳ (اصول عملیه و اجتهاد و تقلید)	۱
//	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	فقه سیاسی مقارن	۲
//	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	فقه مقارن و مسائل مستحدثه	۳
//	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	قواعد فقه مقارن ۲	۴
//	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	مقاصد الشریعه	۵
//	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	جریان شناسی تاریخی مذاهب فقهی اهل سنت	۶
				۱۲	-	۱۲	جمع کل	

فصل سوم:

ویژگی های دروس

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): اصول فقه مقارن (مباحث الفاظ)

عنوان درس (انگلیسی): Comparative Principles of Jurisprudence (Subjects of Words)

نوع درس: الزامی

پیشنیاز: دارد ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس

آشنایی تفصیلی با اصول فقه مقارن و مبانی استنباط مذاهب اسلامی به منظور آمادگی تحلیل احکام فقهی

اهداف ویژه درس

آشنایی با مباحث الفاظ اصول مقارن شامل: طرق معرفت لغت، تقسیمات لفظ، دلالات، درجات المفاهیم، تقسیمات لفظ به حسب ظهور و خفاء، عموم و خصوص، تخصیص کتاب به سنت و قیاس، مطلق و مقید، مباحث امر و نهی، مجمل و مبین؛ ارتقای آگاهی و توانایی بکارگیری قواعد اصولی در استنباط فقهی

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمند سازی دانشجویان در فهم مباحث اصول فقه مقارن و استفاده از آن در بررسی و تحلیل مباحث فقهی

سرفصل درس

طرق استنباط احکام:

- طرق معرفت لغت
- تقسیمات لفظ
- دلالات
- دلالت منطوق
- دلالت مفهوم
- درجات المفاهیم
- تقسیم لفظ به حسب ظهور
- تقسیم به حسب خفاء
- عموم و خصوص
- تخصیص کتاب به سنت و قیاس
- مطلق و مقید
- حمل مطلق بر مقید
- مباحث امر و نهی
- مجمل و مبین

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: +	۲ نمره
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس- نرم افزار پاور پوینت- تخته وایت بورد- ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

- وهبة الزحیلی، *اصول الفقه الاسلامی*
- سبحانی تبریزی، جعفر، *اصول الفقه المقارن فیما لانص فیہ*، قم: مؤسسه الامام الصادق، ۱۳۸۳ ش.
- خضری بک، محمد، *اصول الفقه*، القاهرة: المكتبة التجارية الكبرى، ۱۳۸۹ ق.

منابع فرعی:

- عبدالکریم نملة، *المهذب فی علم اصول الفقه المقارن*
- غزالی، محمد، *المستصفی من علم الاصول*، القاهرة: المكتبة التجارية الكبرى، ۱۳۵۶ ق.
- شوکانی، محمد، *ارشاد الفحول*، بیروت: دارالکتب العلمیة، ۱۴۱۹ ق.
- مدکور، محمد سلام، *مدخل الفقه الاسلامی*، القاهرة: دارالقومية، ۱۳۸۴ ق.

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com>
۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>
۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir>
۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): اصول فقه مقارن ۲ (منابع استنباط فریقین)

عنوان درس (انگلیسی): Comparative Principles of Jurisprudence (Farighains' Resources of Extraction)

نوع درس: الزامی

پیشنیاز: دارد ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس

آشنایی تفصیلی با اصول فقه مقارن و مبانی استنباط مذاهب اسلامی به منظور کسب آمادگی تحلیل احکام فقه مقارن

اهداف ویژه درس

آشنایی با منابع احکام و مصادر تشریح (کتاب، سنت، خبر واحد، اجماع، قیاس، قول صحابی، شرع من قبلنا، استصحاب، عرف، استحسان، سد ذرایع و فتح ذرایع، مصالح مرسله، اجماع اهل مدینه)؛ افزایش آگاهی و توان تحلیل نقاط مشترک و وجوه تمایز مذاهب

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمند سازی دانشجویان در فهم مباحث اصول فقه مقارن و استفاده از آن در بررسی و تحلیل مباحث فقهی

سرفصل درس

مباحث ادله احکام و مصادر تشریح:

کتاب

سنت، خبر واحد

اجماع

قیاس

قول صحابی

شرع من قبلنا

استصحاب

عرف

استحسان

سد ذرایع و فتح ذرایع

مصالح مرسله

اجماع اهل مدینه

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: +	۲ نمره
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس - نرم افزار پاور پوینت - تخته وایت بورد - ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

وهبة الزحيلي اصول الفقه الاسلامي

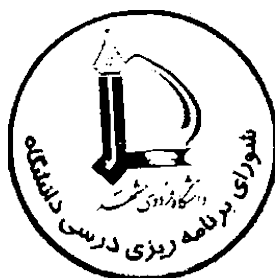
- حكيم، محمد تقى، *الاصول العامة للفقه المقارن*، قم: المجمع العالمى لاهل البيت (ع)، ۱۴۱۸ق.
- سبحانى تبريزى، جعفر، *اصول الفقه المقارن فيما لانص فيه*، قم: مؤسسه الامام الصادق، ۱۳۸۳ش.
- خضرى بك، محمد، *اصول الفقه*، القاهره: المكتبة التجارية الكبرى، ۱۳۸۹ق.

منابع فرعى:

- عبدالكريم نملة، *المهذب فى علم اصول الفقه المقارن*
- غزالى، محمد، *المستصطفى من علم الاصول*، القاهره: المكتبة التجارية الكبرى، ۱۳۵۶ق.
- شوكانى، محمد، *ارشاد الفحول*، بيروت: دارالكتب العلمية، ۱۴۱۹ق.
- مدكور، محمد سلام، *مدخل الفقه الاسلامى*، القاهره: دارالقومية، ۱۳۸۴ق.
- جناتى، محمد ابراهيم، *منابع اجتهاد از دیدگاه مذاهب اسلامى*، تهران: كيهان، ۱۳۷۰ش.

منابع اينترنتى:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com>
۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>
۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir>
۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): فقه عبادیات مقارن

(Comparative Jurisprudence of Worships)

عنوان درس (انگلیسی):

پیشنیاز: دارد ندارد

نوع درس: الزامی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف کلی درس

شناخت تحلیلی و تفصیلی فقه مذاهب اسلامی در باب عبادات

اهداف ویژه درس

آشنایی با مباحث صلات، طهارت، صوم، حج، خمس و زکات در فقه مذاهب؛ وجوه مشترک و متمایز

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمندسازی دانشجویان در آشنایی و فهم دیدگاه های مذاهب اسلامی در مباحث صلات، طهارت، صوم، حج، خمس و زکات.

سرفصل درس

سرفصل‌ها و مباحث فقهی:

کتاب صلات

کتاب طهارت

کتاب صوم

کتاب حج

کتاب خمس

کتاب زکات

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: +	۲ نمره
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس- نرم افزار پاور پوینت- تخته وایت بورد- ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

الخلافة، شیخ طوسی؛ بداية المجتهد و نهاية المقتصد، ابن رشد؛ الفقه على المذاهب الاربعة و مذهب اهل البيت

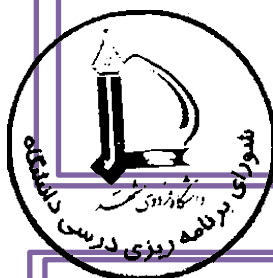
- مغنیه، محمد جواد، *الفقه على المذاهب الخمسه*، تهران: شرکت نشر بهینه فراگیر، ۱۳۹۳ ش.

منابع فرعی:

الانتصار في انفرادات الامامية، سيد مرتضى علم الهدی؛ تذكرة الفقهاء، علامه حلی؛ مختلف الشيعة، علامه حلی؛ المغنی، ابن قدامه؛ المبسوط، شیخ طوسی؛ مغنی المحتاج، شربینی

- زحیلی، وهبه، *الفقه الاسلامی و أدلته*، دمشق: دارالفکر، ۱۴۱۷ ق.

- جزیری، عبدالرحمن، *الفقه على المذاهب الاربعة*، القاهرة: المكتبة التجارية الكبرى، [بی تا].

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com> ۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>

۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir> ۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): فقه معاملات مقارن

(Comparative Civil Jurisprudence)

عنوان درس (انگلیسی):

پیشنیاز: دارد ندارد

نوع درس: الزامی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۳

اهداف کلی درس

شناخت تحلیلی و تفصیلی فقه عقود و ایقاعات در مذاهب اسلامی

اهداف ویژه درس

آشنایی با مبانی و اصول قراردادهای فقهی و نظریه‌های فقهی عقود در فقه مذاهب اسلامی؛ عقود معین در فقه مذاهب اسلامی (بیع و تجارت، اجاره و جعاله، صلح، شرکت، مضاربه، مزارعه و مساقات، شفعه، وقف و عطا، ودیعه و عاریه، ضمان، حواله و کفالت و وکالت؛ کسب توانایی تحلیل و تطبیق

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

توانمندسازی دانشجویان در آشنایی و فهم دیدگاه‌های مذاهب اسلامی در رابطه با ماهیت، آثار و احکام عقود معین.

سرفصل درس

مبانی و اصول قراردادهای در فقه مذاهب اسلامی

عقود معین در فقه مذاهب اسلامی

- بیع و تجارت
- اجاره و جعاله
- صلح
- شرکت، مضاربه، مزارعه و مساقات
- شفعه
- وقف و عطایا
- ودیعه و عاریه
- ضمان، حواله و کفالت
- وکالت

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: +	۲ نمره
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس - نرم افزار پاور پوینت - تخته وایت بورد - ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

الخلاف، شیخ طوسی؛ *بداية المجتهد و نهاية المقتصد*، ابن رشد؛ *الفقه على المذاهب الاربعة و مذهب اهل البيت*

- مغنیه، محمد جواد، *الفقه على المذاهب الخمسه*، تهران: شرکت نشر بهینه فراگیر، ۱۳۹۳ش.

منابع فرعی:

المبسوط، شیخ طوسی؛ *الانتصار فی انفرادات الامامیه*، سید مرتضی علم الهدی؛ *تذكرة الفقهاء*، علامه حلی؛ *مختلف الشیعة*، علامه حلی؛ *المعنی*، ابن قدامه؛ *معنی المحتاج*؛ شربینی

- زحیلی، وهبه، *الفقه الاسلامی و أدلته*، دمشق: دارالفکر، ۱۴۱۷ق.

- جزیری، عبدالرحمن، *الفقه على المذاهب الاربعة*، القاهرة: المكتبة التجارية الكبرى

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com> ۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>

۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir> ۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): فقه احوال شخصیه

(Jurisprudence of the Personal States)

عنوان درس (انگلیسی):

پیشنیاز: دارد ندارد

نوع درس: الزامی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۳

اهداف کلی درس

شناخت تحلیلی و تفصیلی مباحث احوال شخصیه در فقه مذاهب

اهداف ویژه درس

آشنایی با مباحث مربوط به نکاح، طلاق، وصایا و میراث در فقه مذاهب.

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمندسازی دانشجویان در فهم مباحث مربوط به نکاح، طلاق، وصایا و میراث در فقه مذاهب و تحلیل

فقهی مسائل آن و کسب توانایی تحلیل و تطبیق

سرفصل درس

مباحث و سرفصل‌های فقهی:

کتاب نکاح

کتاب طلاق

کتاب وصایا

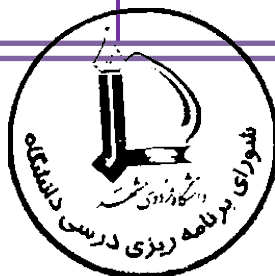
کتاب میراث

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: + عملکردی: -	۲ نمره

تجهيزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس - نرم افزار پاور پوینت - تخته وایت بورد - ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

الخلاف، شیخ طوسی؛ *بداية المجتهد و نهاية المقتصد*، ابن رشد؛ *الفقه على المذاهب الاربعة و مذهب اهل البيت*

- مغنیه، محمد جواد، *الفقه على المذاهب الخمسه*، تهران: شرکت نشر بهینه فراگیر، ۱۳۹۳ ش.

منابع فرعی:

المبسوط، شیخ طوسی؛ *الانتصار فی انفرادات الامامیة*، سید مرتضی علم الهدی؛ *تذكرة الفقهاء*، علامه حلی؛ *مختلف الشیعة*، علامه حلی؛ *المغنی*، ابن قدامه؛ *معنی المحتاج*، شربینی

- زحیلی، وهبه، *الفقه الاسلامی و أدلته*، دمشق: دارالفکر، ۱۴۱۷ ق.

- جزیری، عبدالرحمن، *الفقه على المذاهب الاربعة*، القاهرة: المكتبة التجارية الكبرى، [بی تا].

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com> ۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>

۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir> ۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): فقه جزایی و قضایی مقارن

عنوان درس (انگلیسی): (Comparative Judicial and Criminal Jurisprudence)

نوع درس: الزامی پیشنهاد: دارد ندارد

تعداد واحد: ۳ نوع واحد: نظری تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس

شناخت تحلیلی و تفصیلی فقه و احکام جزایی مذاهب

اهداف ویژه درس

آشنایی با مباحث مربوط به حدود و تعزیرات، قصاص، دیات، قضا و شهادت در فقه مذاهب؛ ارتقای توانایی تحلیل و تطبیق

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمندسازی دانشجویان در فهم استدلالی و تحلیلی مباحث مربوط به حدود و تعزیرات، قصاص، دیات، قضا و شهادت در فقه مذاهب.

سرفصل درس

مباحث و سرفصل‌های فقهی:

کتاب حدود و تعزیرات

کتاب قصاص

کتاب دیات

کتاب قضا

کتاب شهادت

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: + عملکردی: -	۲ نمره

تجهيزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس - نرم افزار پاور پوینت - تخته وایت بورد - ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

الخلاف، شیخ طوسی؛ *بداية المجتهد و نهاية المقتصد*، ابن رشد؛ *الفقه على المذاهب الاربعة و مذهب أهل البيت*

- مغنیه، محمد جواد، *الفقه على المذاهب الخمسه*، تهران: شرکت نشر بهینه فراگیر، ۱۳۹۳ ش.

منابع فرعی:

الانتصار فی انفرادات الامامیة، سید مرتضی علم الهدی؛ *تذكرة الفقهاء*، علامه حلی؛ *مختلف الشيعة*، علامه حلی؛ *المعنی*، ابن قدامه؛ *معنی المحتاج*، شریینی

- زحیلی، وهبه، *الفقه الاسلامی و أدلته*، دمشق: دارالفکر، ۱۴۱۷ ق.

- جزیری، عبدالرحمن، *الفقه على المذاهب الاربعة*، القاهرة: المكتبة التجارية الكبرى، [بی تا].

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com> ۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>

۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir> ۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): آیات الاحکام

(Legal injunction of the Quran)

عنوان درس (انگلیسی):

نوع درس: الزامی

پیشنیاز: دارد ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس

آشنایی تحلیلی با فقه القرآن و تفسیر فقهی مقارن

اهداف ویژه درس

شناخت تفصیلی رویکردهای فقهی تفسیری فقیهان و مفسران مذاهب شیعه و اهل سنت و ارتقای دانش و

توان تحلیل آیات الاحکام از منظر فقه و تفسیر مقارن

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمندسازی دانشجویان در فهم آیات الاحکام و تفسیر فقهی مقارن و استفاده از آن جهت استنباط احکام فقهی.

سرفصل درس

کلیات: جایگاه قرآن در میان مسلمانان، شیوه فقه القرآن در بیان احکام، تبیین پیشگامی ائمه(ع) در استنباط احکام فقهی از قرآن، روش نگارش آیات الاحکام در مکتب اهل بیت(ع) و اهل سنت، معرفی معروف ترین تفاسیر فقهی شیعه و اهل سنت.

تفسیر استدلالی فقهی برخی از آیات احکام قرآن و بیان دیدگاه مذاهب خمس در باره آن ها:

- آیه بسمله
- سوره بقره:
- نماز: ۴۳-۴۶
- قبله: ۱۴۲-۱۵۰
- قصاص: ۱۷۸-۱۷۹
- روزه: ۱۸۳-۱۸۷
- حج: ۲۰۲-۱۹۶
- طلاق: ۲۲۷-۲۳۲
- ربا و دین: ۲۷۵-۲۸۲

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
۲ نمره	نوشتاری: + عملکردی: -	ندارد	۲ نمره

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس- نرم افزار پاور پوینت- تخته وایت بورد- ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

جزوه استاد با استفاده از:

- فاضل جواد، جواد بن سعید، *مسالك الافهام الى شرح آیات الاحكام*، تهران: مرتضوی، ۱۳۴۷ش.
- فاضل مقداد، مقداد بن عبد الله، *کنزالعرفان فی فقه القرآن*، تهران: اندیشه های حقوقی، ۱۳۹۱ش.
- مقدس اردبیلی، احمد بن محمد، *زبدۃ البیان*، قم: موترالمقدس الاردبیلی، ۱۳۷۵ش.
- راوندی، قطب الدین، *فقه القرآن*، [بی جا: بی نا]، ۱۳۹۷ق.
- شافعی، محمد بن ادريس، *احکام القرآن*، بیروت: دارالقلم، ۱۳۷۰ق.
- جصاص، احمد بن علی، *احکام القرآن*، قسطنطنیه: مطبعه اوقاف الاسلامیه، ۱۳۳۸ق.

منابع فرعی:

تفسیر مجمع البیان، ابوعلی طبرسی؛ *احکام القرآن*، ابن العربی؛ *الجامع لاحکام القرآن*، قرطبی؛ *آیات الاحکام*، محمد علی صابونی؛ و تفاسیر فقهی شیعه و اهل سنت

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com> ۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>

۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir> ۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): قواعد فقه مقارن (۱)

Rules of Comparative Jurisprudence (۱)

عنوان درس (انگلیسی):

پیشنیاز: دارد ندارد

نوع درس: الزامی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف کلی درس

شناخت تحلیلی و تفصیلی قواعد فقه مقارن

اهداف ویژه درس

شناخت تحلیلی و تطبیقی مفهوم، مدارک و مستندات و قلمرو قواعد فقهی لا ضرر (الضرر یزال)، نفي عسر و حرج (المشقة تجلب التيسير)، عرف (العادة محكمة)، استصحاب (اليقين لا يزول بالشك)، تسليط، البينة على المدعى و اليمين للمنكر، الامور بمقاصدها؛ ارتقای دانش و توانایی بکارگیری ظرفیت‌های مشترک و ویژه‌ی قواعد فقه مقارن در استنباط فقهی

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمندسازی دانشجویان در آشنایی با مدارک، مستندات و قلمرو برخی قواعد فقه مقارن و استفاده استدلالی از آن ها در مباحث فقهی.

سرفصل درس

بررسی تطبیقی مفهوم، مدارک و مستندات و قلمرو قواعد فقهی ذیل:

قاعده لا ضرر(الضرر یزال)

نفی عسر و حرج(المشقة تجلب التیسیر)

قاعده عرف(العادة محكمة)

استصحاب(الیقین لا یزول بالشک)

قاعده تسلیط

البینة علی المدعی و الیمین للمنکر

الامور بمقاصدها

روش یاددهی - یادگیری

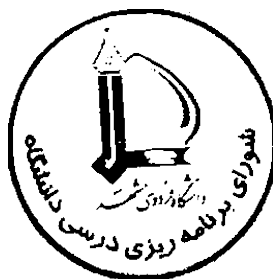
ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: +	۲ نمره
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس - نرم افزار پاور پوینت - تخته وایت بورد - ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

القواعد الفقهية، باقر ایروانی؛ شرح القواعد الفقهية، احمد بن محمد الزرقاء؛ الاشباه والنظائر، ابن نجيم؛
العناوين، مير فتح حسينی؛ القواعد والفوائد، شهيد اول

منابع فرعی:

القواعد الفقهية، ناصر مكارم؛ الاشباه والنظائر، سيوطی؛ القواعد الكلية والضوابط الفقهية، ابن مبرد؛
الکليات الفقهية على مذهب المالكية، ابن غازي

- فاضل مقداد، مقداد بن عبد الله، *نُصَد لقواعد الفقهية*، قم: مكتبة آية الله العظمى المرعشي، ۱۴۰۳ ق.

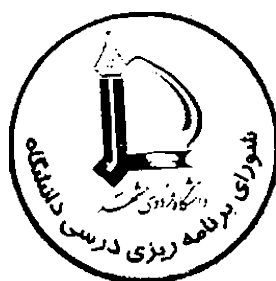
منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com>

۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>

۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): جریان شناسی تاریخی فقه شیعه

(Historical Course of Shiite Jurisprudence)

عنوان درس (انگلیسی):

پیشنیاز: دارد ندارد

نوع درس: الزامی

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف کلی درس

آشنایی تحلیلی با جریان های مهم و مؤثر در فقه مذاهب اسلامی به منظور ایجاد تقارب فکری

اهداف ویژه درس

آشنایی با دیرینه‌ی شکل‌گیری مذهب تشیع، علل و زمینه‌های تمایز فقه شیعه و عامه، گفتمان‌های اساسی در فقه شیعی و رویکردهای اجتهاد شیعی.

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

توانمندسازی دانشجویان در شناخت تحلیلی و تطبیقی گفتمان‌های اساسی در فقه شیعه

سرفصل درس

دیرینه‌ی شکل‌گیری مذاهب اسلامی
گفتمان‌های اساسی در مذاهب اسلامی

- گفتمان تقریب
- گفتمان ستیزه‌جویی
- اسباب اختلاف مذاهب

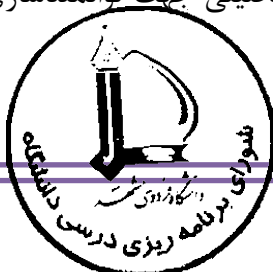
پیشینه‌ی فقه امامی

- عصر تشریح
- عصر تکمیل
- عصر بالندگی و رشد
- عصر تقلید
- عصر شکوفایی مجدد
- عصر اخباری‌گری
- عصر تعدیل و تکامل اجتهاد تفریعی
- رویکردهای اجتهاد شیعی

- نقل‌گرا
- عقل‌گرا

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: + عملکردی: -	۲ نمره

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس- نرم افزار پاور پوینت- تخته وایت بورد- ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

- جزوه‌ی استاد از: **تاریخ فقه و فقها**، ابوالقاسم گرگی؛ **ادوار اجتهاد**، محمدابراهیم جناتی
- آل کاشف الغطاء، محمد حسین، **اصل الشیعه و اصولها**، قم: مؤسسه الامام علی(ع)، ۱۴۱۵ق.
- صدر، حسن بن هادی، **تأسیس الشیعه لعلوم الاسلام**، بغداد: شركة النشر و الطباعة العراقية، ۱۹۵۱م.
- حیدر، اسد، **الامام الصادق(ع) و المذاهب الاربعه**، بیروت: دارالکتب العربیة، ۱۳۹۰ق.
- اسلامی، رضا، **مدخل علم فقه**، قم: حوزه علمیه قم، مکز مدیریت، ۱۳۸۴ش.
- عزیزی، حسین، **مبانی و تاریخ تحول اجتهاد**، قم: بوستان کتاب قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۴ش.
- شهبایی، محمود، **ادوار فقه**، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشار، ۱۳۷۵ش.
- مدیر شانه چی، کاظم، **تاریخ فقه مذاهب اسلامی**، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۱ش.
- مدرسی طباطبائی، سید حسین، **مقدمه ای بر فقه شیعه**، مشهد: آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۶۸ش.

منابع فرعی:

- کثیری، السلفية بين أهل السنة و الامامية
- فخلعی، محمد تقی، مجموعه گفتمان های مذاهب اسلامی، تهران: مشعر، ۱۳۸۲ش.
- بی آزار شیرازی، عبدالکریم، همبستگی مذاهب اسلامی، تهران: دانشگاه مذاهب اسلامی، ۱۳۸۷ش.
- سبحانی، جعفر، موسوعة طبقات الفقهاء، قم: مؤسسه الامام الصادق(ع)، ۱۳۷۶ش.
- شیرازی، ابراهیم بن علی، طبقات الفقهاء، بغداد: المكتبة العربية، ۱۳۵۶ق.
- آقا بزرگ تهرانی، محمد محسن، الذريعة الى تصانيف الشيعة، تهران: اسلامیه، ۱۳۵۵ش.

منابع اینترنتی:

- ۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com>
- ۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>
- ۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir>
- ۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مبانی فقه مقارن و اصول تقریب مذاهب

عنوان درس (انگلیسی): Basics of Comparative Jurisprudence and Principles of Approximation of schools

نوع درس: الزامی

پیشنیاز: دارد ندارد

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۱۶

اهداف کلی درس

آشنایی با مبانی و اهداف تقریب و راه‌های گسترش مطالعات فقه مقارن

اهداف ویژه درس

آشنایی با نظریات گوناگون در باب تقریب مذاهب، بررسی مقایسه‌ای رویکردهای موافق و مخالف؛ اصول و مبانی تقریب مذاهب، موانع تقریب مذاهب، راه‌های عملی تقریب مذاهب، پیشینه فقه خلافی و مقارن، روش شناسی و کتاب شناسی فقه مقارن، تحلیل تقریب در دوران کنونی و چالش‌های سر راه آن

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

توانمندسازی دانشجویان در فهم تعاملات مذاهب در جهان معاصر، راه‌های گسترش مطالعات فقه مقارن و شناخت موانع و راه‌حل‌های عملی تقریب فقهی

سرفصل درس

مفهوم شناسی تقریب بین مذاهب

حوزه های تقریب مذهبی

پیشینه تقریب

اصول و مبانی تقریب مذاهب، موانع تقریب مذاهب: موانع فکری، موانع سیاسی، و ...

راه های عملی تقریب مذاهب

پیشینه فقه خلافی و مقارن

روش شناسی فقه و مقارن

کتاب شناسی فقه مقارن

سکوت ائمه اهل بیت (ع) با پیشوایان مذاهب و جریان های مذهبی معاصر به ویژه در عصر صادقین(ع)

تحلیل تقریب در دوران کنونی و چالش های سر راه آن

شناسایی جریان های موافق و مخالف

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
۲ نمره	نوشتاری: +	ندارد	۲ نمره
	عملکردی: -		

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس- نرم افزار پاور پوینت- تخته وایت بورد- ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

- حکیم، محمد تقی، *الاصول العامه للفقہ المقارن*، قم: المجمع العالمی لاهل البیت (ع)، ۱۴۱۸ق.
- فخلعی، محمد تقی، *مجموعه گفتمان های مذاهب اسلامی*، گفتمان تقریب، تهران: مشعر، ۱۳۸۲ش.
- مکارم شیرازی، ناصر، *دائرة المعارف فقه مقارن*، قم: امام علی بن ابیطالب، ۱۳۸۷ش.

منابع فرعی:

- مرتضی مطهری، *الغدیر و وحدت اسلامی در ضمن شش مقاله*،
- بی آزار شیرازی، عبدالکریم، *همبستگی مذاهب اسلامی*، تهران: دانشگاه مذاهب اسلامی، ۱۳۸۷ش.
- شرف الدین، عبدالحسین، *الفصول المهمة فی تألیف الامة*، نجف: دارالنعمان، ۱۳۸۷ق.

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com>
۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>
۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir>
۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): اصول فقه مقارن ۳ (اصول عملیه، اجتهاد و تقلید)

عنوان درس (انگلیسی): Comparative Principles of Jurisprudence (Practical Principles, Ijtihad and Imitation)

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: دارد ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

تعداد ساعت: ۳۲

اهداف کلی درس

آشنایی نسبتاً تفصیلی با اصول فقه مقارن و مبانی استنباط مذاهب اسلامی به منظور آمادگی تحلیل احکام فقهی

اهداف ویژه درس

آشنایی با مباحث برائت و استصحاب؛ اجتهاد و تقلید (شروط اجتهاد، اجتهاد پیامبر(ص)، اجتهاد صحابه در حیات پیامبر(ص)، تصویب و تخطئه، نقض اجتهاد، وجوب اجتهاد و حرمت تقلید، تقلید در فروع، تقلید مفضول با وجود فاضل)؛ ارتقای دانش و توانایی بکارگیری قواعد اصولی در تحلیل فقه مقارن

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمند سازی دانشجویان در فهم مباحث اصول فقه مقارن و استفاده از آن در بررسی و تحلیل مباحث فقهی

سرفصل درس

- اصول عملیه: مباحث برائت و استصحاب اجتهاد و تقلید:
- شروط اجتهاد
- اجتهاد پیامبر(ص)
- اجتهاد صحابه در حیات پیامبر(ص)
- تصویب و تخطئه
- نقض اجتهاد
- وجوب اجتهاد و حرمت تقلید
- تقلید در فروع
- تقلید مفضول با وجود فاضل

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: + عملکردی: -	۲ نمره

تجهيزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس - نرم افزار پاور پوینت - تخته وایت بورد - ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

وهبة الزحیلی، *اصول الفقه الاسلامی*

- حکیم، محمد تقی، *الاصول العامه للفقه المقارن*، قم: المجمع العالمی لاهل البیت (ع)، ۱۴۱۸ق.

- سبحانی تبریزی، جعفر، *اصول الفقه المقارن فیما لانص فیہ*، قم: مؤسسه الامام الصادق، ۱۳۸۳ش.

- خضری بک، محمد، *اصول الفقه*، القاهرة: المكتبة التجارية الكبرى، ۱۳۸۹ق.

منابع فرعی:

المهذب فی علم اصول الفقه المقارن، عبدالکریم نملہ؛ *البرهان فی اصول الفقه*، امام الحرمین جوینی

- غزالی، محمد، *المستصفی من علم الاصول*، القاهرة: المكتبة التجارية الكبرى، ۱۳۵۶ق.

- شوکانی، محمد، *ارشاد الفحول*، بیروت: دارالکتب العلمیة، ۱۴۱۹ق.

- مدکور، محمد سلام، *مدخل الفقه الاسلامی*، القاهرة: دارالقومیة، ۱۳۸۴ق.

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com> ۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>

۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir> ۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): فقه سیاسی مقارن

(Comparative Political Jurisprudence)

عنوان درس (انگلیسی):

نوع درس: اختیاری پیشنهاد: دارد ندارد

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف کلی درس

شناخت تحلیلی و تطبیقی رویکردهای مذاهب اسلامی در موضوعات مربوط به فقه سیاسی

اهداف ویژه درس

آشنایی با مباحث مربوط به رابطه فقه، قدرت و حاکمیت در فقه مقارن؛ نظریه های مشروعیت در فقه مقارن؛ نسبت عدالت و امنیت در فقه مقارن؛ دیدگاه های مذاهب فقهی در خروج بر علیه حاکم جائز؛ ویژگی ها و اوصاف حکومت شرعی و حاکمان و دولتمردان در فقه مقارن؛ نهاد حسبه و وظائف محتسب در فقه مقارن؛ فقه مقارن و مفاهیم نوین سیاسی؛ جهاد و صلح در فقه مقارن.

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمندسازی دانشجویان در آشنایی و فهم استدلالی و تحلیلی دیدگاه های مذاهب اسلامی در موضوعات مربوط به فقه سیاسی.

سرفصل درس

رابطه فقه، قدرت و حاکمیت در فقه مقارن

نظریه های مشروعیت در فقه مقارن: شورا، بیعت، تغلب و ...

نسبت عدالت و امنیت در فقه مقارن، دیدگاه های مذاهب فقهی در خروج بر علیه حاکم جائز

ویژگی ها و اوصاف حکومت شرعی و حاکمان و دولتمردان در فقه مقارن

نهاد حسبه و وظائف محتسب در فقه مقارن

فقه مقارن و مفاهیم نوین سیاسی: آزادی های اجتماعی، مشارکت جویی، دموکراسی و حقوق بشر و ...

جهاد و صلح در فقه مقارن؛ اقسام جهاد و احکام آن؛ صلح و مسالمت جویی در دیدگاه مذاهب فقهی و ...

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: +	۲ نمره
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس - نرم افزار پاور پوینت - تخته وایت بورد - ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

- ماوردی، ابوالحسن، *الاحكام السلطانية*، القاهرة: مطبعة الوطن، ۱۲۹۸ق.
- ابن فراء، ابو يعلى، *الاحكام السلطانية*، القاهرة: مصطفى البابی الحلبي، ۱۳۸۶ق.
- سنهوری، عبدالرزاق احمد، *فقه الخلافة و تطورها*، قاهره: الهيئة المصرية للكتاب، ۱۹۸۹م.
- قرضاوی، يوسف، *السياسة الشرعية في ضوء نصوص الشريعة و مقاصدها*، بيروت: مؤسسه الرسالة ناشرون، ۱۴۲۲ق.
- عنایت، حمید، *اندیشه سیاسی در اسلام معاصر*، تهران: خوارزمی، ۱۳۶۲ش.
- مجموعه من الباحثين، *نظريات الحكم في الفكر السياسي الاسلامي*، بيروت: الغدير، ۱۴۲۴ق.
- فيرحی، داوود، *نظام سیاسی و دولت در اسلام*، قم: مؤسسه آموزشی عالی باقرالعلوم، ۱۳۸۲ش.
- زحیلی، وهبة، *آثار الحرب في الفقه الاسلامي*، بيروت: دارالفکر، ۱۳۸۵ق.
- فخار طوسی، جواد، *الدفاع عن البلدان الاسلامية*، تهران: مجمع العالمي للتقريب بين المذاهب الاسلامية، ۱۳۸۸ش.
- قاسمی، ظافر، *الجهاد والحقوق الدولية العامة في الاسلام*، تهران: نشر ویس، ۱۳۶۹ش.

منابع فرعی:

- الفقه السياسي الاسلامي*، خالد فهد؛ *الخلافة و الامامة العظمی*، رشید رضا؛ *خلافت و ملوکیت*، ابوالاعلی مودودی؛ *الاسلام و الخلافة في عصر الحديث*، سید قطب، *معالم في الطريق*؛ محمد الریس؛ *فقه الخلافة و تطورها*، عبد الرزاق احمد السنهوری؛ *مبانی فقهی جهاد، جواد ورعی*
- خدوری، مجید، *گرایش های سیاسی در جهان عرب*، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، ۱۳۶۶ش.
 - رضوی، سید مسعود، *متفکران معاصر و اندیشه سیاسی اسلام*، تهران: نشر و پژوهش فرزبان روز، ۱۳۷۸ش.
 - سنهوری، عبدالرزاق احمد، *فقه الخلافة و تطورها*، قاهره: الهيئة المصرية للكتاب، ۱۹۸۹م.
 - نایینی، محمد حسین، *تنبيه الامة و تنزيه الملة*، تهران: انتشار، ۱۳۶۰ش.

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com> ۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>
۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir>
۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): قواعد فقه مقارن (۲)

Rules of Comparative Jurisprudence (۲)

عنوان درس (انگلیسی):

نوع درس: اختیاری پیشنهاد: دارد ندارد

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف کلی درس

شناخت تحلیلی و تفصیلی قواعد فقه مقارن

اهداف ویژه درس

شناخت تحلیلی و تطبیقی مفهوم، مدارک و مستندات و قلمرو قواعد فقهی رضاع، صلح، وصیت، وفای به عقد، اقرارالعقلاء، جبّ، التعزیر لکل محرم، قرعه و درأ الحد؛ ارتقای دانش و توانایی بکارگیری ظرفیت‌های مشترک و ویژه قواعد فقه مقارن در استنباط فقهی

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمندسازی دانشجویان در آشنایی با مدارک، مستندات و قلمرو برخی قواعد فقه مقارن و استفاده استدلالی از آن ها در مباحث فقهی.

سرفصل درس

بررسی تطبیقی مفهوم، مدارک و مستندات و قلمرو قواعد فقهی ذیل:

رضاع

صلح

صحت

وفای به عقد

اقرارالعقلاً

جبّ

التعزیر لکل محرم

قرعه

درأ الحد

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: +	۲ نمره
		عملکردی: -	

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس - نرم افزار پاور پوینت - تخته وایت بورد - ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

القواعد الفقهية، باقر ایروانی؛ *القواعد الفقهية*، ناصر مکارم؛ *الاشباه و النظائر*، ابن نجیم؛ *شرح القواعد الفقهية*، احمد بن محمد الزرقاء؛ *العناوین*، میر فتاح حسینی؛ *القواعد و الفوائد*، شهید اول

منابع فرعی:

القواعد الكلية و الضوابط الفقهية، ابن مبرد؛ *الکیات الفقهية علی مذهب المالکية*، ابن غازی - سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، *الاشباه و النظائر*، حیدر آباد الدکن: دایرة المعارف العثمانية، ۱۳۶۰ ق.

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com>
۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>
۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir>
۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): فقه مقارن و مسائل مستحدثه

(Comparative Jurisprudence and New Subjects)

عنوان درس (انگلیسی):

پیشنیاز: دارد ندارد

نوع درس: اختیاری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف کلی درس

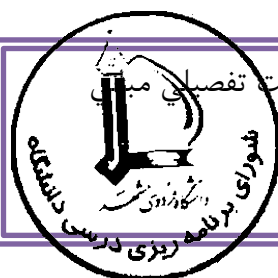
شناخت تحلیلی و تفصیلی مبانی حل مسائل مستحدثه نزد مذاهب و بررسی تعدادی از مهم ترین آن مسائل

اهداف ویژه درس

آشنایی با رویکردها و مبانی فقهی مذاهب فقهی در مواجهه با مسائل نوپیدای فقهی مانند مسیاری و ازدواج موقت، موسیقی و غنا، کنترل موالید، تلقیح مصنوعی، تغییر جنسیت، شبیه سازی انسانی، تجارت الکترونیکی، بازاریابی شبکه ای، اتانازی و بورس؛ ارتقای آگاهی و توانایی ارائه راه حل برای مسائل نوپیدا

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمندسازی دانشجویان در مواجهه با برخی چالش های فقهی نوین در فقه مذاهب و شناخت تفصیلی مبانی و شیوه های پاسخ گویی به این گونه مسایل.

سرفصل درس

رویکردها و مبانی فقهی مذاهب فقهی در مواجهه با مسائل نوپیدای ذیل:

- مسیاری و ازدواج موقت
- موسیقی و غنا
- کنترل موالید
- تلقیح مصنوعی
- تغییر جنسیت
- شبیه سازی انسانی
- تجارت الکترونیکی
- بازاریابی شبکه ای
- اتانازی
- بورس

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: + عملکردی: -	۲ نمره

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس- نرم افزار پاور پوینت- تخته وایت بورد- ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

درسنامه استاد، برگرفته از منابع زیر:

مسائل مستحدثة، مکارم، صافی، نوری همدانی، صانعی، روحانی؛ *بحوث فقهیه*، حسین حلی؛ *ماوراء الفقه*، سیدمحمد صدر؛ *منهج الفقه الاسلامی فی المسائل المستحدثة*، محمد موسوی؛ *کلمات سدیدة فی مسائل جدیدة*، محمد مؤمن؛ *بحوث فقهیه معاصرة*، بشیر حسین نجفی؛ *الربا و البنک الاسلامی*، مکارم؛ *فقه المصارف و النقود*، سبحانی؛ *الاستنساخ فی میزان الاسلام*، ریاض احمد عود الله؛ *قضايا اسلامیه معاصرة*، عبدالجبار الرفاعی؛ *نحو فهم معاصر للاجتهد*، مجموعة من الباحثین؛ *الاجتهاد و اشکالیات التطویر و المعاصرة*، معهد الرسول الاعظم

- مهریزی، مهدی، *فقه پژوهی*، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشار، ۱۳۷۹ش.

- دفتر تبلیغات اسلامی، *مسائل مستحدثة پزشکی*، قم: بوستان کتاب قم، ۱۳۸۴ش.

- هاشمی شاهرودی، سید محمود، *قراءات فقهیه معاصره فی الحقوق والقضاء*، بیروت: الغدير، ۱۴۲۴ق.

- مکارم شیرازی، ناصر، *بحوث فقهیه هامه*، قم: مدرسه الامام علی بن ابیطالب (ع)، ۱۳۸۰ش.

- هاشمی شاهرودی، *بایسته های فقه جزا*، تهران: نشر میزان؛ نشر دادگستر، ۱۳۷۸ش.

- روحانی، سید صادق، *المسائل المستحدثة*، قم: مدرسه الامام الصادق (ع)، ۱۳۹۱ش.

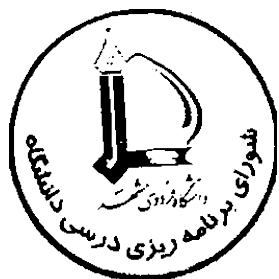

- عطیه، جمال، *تجدید الفقه*، دمشق: دارالفکر، ۱۳۸۳ق.

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com> ۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>

۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir> ۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): مقاصد الشریعه

(Intentions of Shariah)

عنوان درس (انگلیسی):

پیشنیاز: دارد ندارد

نوع درس: اختیاری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

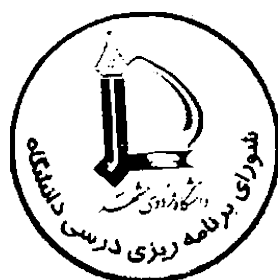
تعداد واحد: ۲

اهداف کلی درس

شناخت تفصیلی نظریات و ضوابط فقه مقاصدی به منظور به کارگیری در فرآیند استنباط

اهداف ویژه درس

آشنایی با ماهیت و ضوابط و ویژگیهای فقه المقاصد، موقعیت تاریخی آن در فقه مذاهب، راهکارهای تقویت فقه المقاصد در مواجهه با معضلات فقهی دوران حاضر

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمندسازی دانشجویان در آشنایی با ضوابط و نظریات فقه مقاصدی به منظور به کارگیری در فرآیند استنباط

سرفصل درس

تعریف مقاصد

پیشینه مقاصد

انواع مقاصد: ضروریات، حاجیات، تحسینیات

تفویت مقاصد:

- تفویت دین
- قتل نفس
- اختلال در نسل
- اختلال در امنیت مالی
- اختلال در عقل

مقاصد نهایی

مقاصد متوسط

مقاصد و مصالح مرسله

مقاصد و استصلاح

مقاصد و قیاس

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
۲ نمره	نوشتاری: +	ندارد	۲ نمره
	عملکردی: -		

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس- نرم افزار پاور پوینت- تخته وایت بورد- ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

- *المقاصد العامة للشريعة الاسلامية*، يوسف حامد عالم؛ *مقاصد الشريعة*، محمدانيس عبادة
- شاطبي، ابراهيم بن موسى، *الموافقات*، القاهرة: مكتبة التجارية الكبرى، ابي تا. ۱۳۷۴ق.
- حسنى، اسماعيل، *نظرية المقاصد عند الامام الطاهر ابن عاشور*، هيرندن: المعهد العالمى للفكر الاسلامى، ۲۰۰۵م.
- عليدوست، ابوالقاسم، *فقه و مصلحت*، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلام، ۱۳۸۸ش.

منابع فرعى:

- القياس و تطبيقاته المعاصرة*، حسن مصطفى؛ *قضايا فقهية معاصرة*، بوطى؛ *اهداف التشريع الاسلامى*، محمد حسن ابويحيى؛ *فقه و مصلح عرفى*، حسين صابرى
- غزالى، محمد، *المستصطفى من علم الاصول*، القاهرة: المكتبة التجارية الكبرى، ۱۳۵۶ق.
- ابن قيم جوزيه، محمد بن ابي بكر، *اعلام الموقعين عن رب العالمين*، بيروت: دارالجليل، ۱۹۳۷م.
- ريسونى، *اهداف دين از دیدگاه شاطبي*، قم: دفتر تبليغات اسلامى، مركز انتشارات قم، ۱۳۷۶ش.
- بوطى، محمد سعيد رمضان، *ضوابط المصلحة*، دمشق: دارالفكر، ۲۰۰۵م.

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com> ۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>
۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir> ۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

مشخصات درس

عنوان درس (فارسی): جریان شناسی تاریخی مذاهب فقهی اهل سنت

(Historical Course of Sunnis' Juridical schools)

عنوان درس (انگلیسی):

پیشنیاز: دارد ندارد

نوع درس: اختیاری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف کلی درس

شناخت تحلیلی جریان های مهم و مؤثر در فقه مذاهب اسلامی به منظور ایجاد تقارب فکری

اهداف ویژه درس

آشنایی با پیشینه شکل گیری مذاهب اهل سنت؛ ادوار اجتهاد اهل سنت (عصر تشریح، عصر تفسیر و تکمیل، عصر بالندگی و رشد، پیدایش مذاهب، عصر تقلید و انسداد اجتهاد، عصر نوین اجتهاد اهل سنت، مذاهب منقرضه، مذاهب زنده (حنفیه، شافعیه، مالکیه، حنبلیه کشف ظرفیت های پویایی بخشی به فقه و خروج از انسداد باب اجتهاد)

توانایی و شایستگی هایی که درس پرورش می دهد

توانمندسازی دانشجویان در شناخت تحلیلی جریان های تاریخی و ادوار اجتهاد مذاهب فقهی اهل سنت.

سرفصل درس

پیشینه شکل گیری مذاهب اهل سنت

ادوار اجتهاد اهل سنت

- عصر تشریح
- عصر تفسیر و تکمیل
- عصر بالندگی و رشد
- پیدایش مذاهب
- عصر تقلید و انسداد اجتهاد(حصر مذاهب)
- عصر نوین اجتهاد اهل سنت

مذاهب منقرضه

مذاهب زنده

- حنفیه
- شافعیه
- مالکیه
- حنبلیه

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲ نمره	ندارد	نوشتاری: + عملکردی: -	۲ نمره

تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه

فضای کلاس- نرم افزار پاور پوینت- تخته وایت بورد- ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

- الفکر السامی فی تاریخ التشريع الاسلامی، ثعالبی؛ الاجتهاد و المجتهدون، احمد عزیزالدین؛ الاجتهاد فی الاسلام، نادیه شریف؛ فرهنگ فرق اسلامی، مشکور*
- سبحانی تبریزی، جعفر، *تاریخ الفقه الاسلامی و ادواره*، بیروت: دارالاضواء، ۱۴۱۹ق.
 - ابو زهره، محمد، *الامام ابوحنیفه حیاتہ و عصره*، القاہرہ: دارالفکر العربی، ۱۹۶۰م.
 - ابو زهره، محمد، *الامام شافعی حیاتہ و عصره*، القاہرہ: دارالفکر العربی، ۱۳۶۷ق.
 - خضری بک، محمد، *تاریخ التشريع الاسلامی*، بیروت: دارالکتب الطمیہ، ۱۳۹۰ق.

منابع فرعی:

- الانصاف فی بیان سبب الاختلاف، شاه ولی الله دهلوی؛ الرد علی من اخلد الی الارض و جهل ان الاجتهاد فی کل عصر فرض، سیوطی؛ الملل و النحل، شهرستانی*
- ابن حزم، علی بن احمد، *الفصل فی الملل والاهواء بالنحل*، القاہرہ: احمد ناجی الجمالی و...، ۱۳۲۰ق.
 - ابن قیم جوزیه، محمد بن ابی بکر، *اعلام الموقعین عن رب العالمین*، بیروت: دارالجلیل، ۱۹۳۷م.

- شهرستانی، محمد بن عبدالکریم، *الملل و النحل*، القاهرة: الحلبي، ۱۳۷۸ق.

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com> ۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>
۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir> ۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

